

kring oyggjarnar



Fiskimarkseftirlitið í »Landet rundt«

Í síðstu viku vóru tveir menn frá danska sjónvarpinum í Føroyum í teimum ørindum at gera eina frásøgn um fiskimarkseftirlitið til sendingina »Landet rundt«, sum sjónvarpið hevur hvørt mánað.

Teir báðir, Preben Heide og Bogi Godtfred, vóru úti við Vædderen og Tjaldrinum og tosaðu við ovastan á Marinustøðini, Søderlund, og leiðaran á Vaktartænastuni, Jóhan Ziskason, um hvørji úrslit samvinnan millum báðar stovnarnar hevur havt higartil.

Teir vóru eisini ein túr við Herkules flogfari- num, sum fyrst í hesum mánaðinum fór undir eftirlitsflúgvning yvir landleiðini.

Meðan teir vóru úti við Tjaldrinum, varð farið um borð á ein føroyskan trolbát fyri at kanna reiðskapin, so teir kundu kvikmynda, hvussu hetta verður gjørt.

Preben Heide, sum áður hevur verið í Føroyum, sigur, at frásøgnin um fiskimarkseftirlitið við Føroyar kemur at vara 5–10 minuttir og hon verður send í litum. Myndin er tinn friggjadagin, tá teir fóru aftur til Danmarkar. Bogi Godtfred er føroyingur, hann gongur á Journalisthøjskolen í Århus, men er í letuni í praktikki hjá sjónvarpinum.

Flakavirkið á Tvoroyri

Mánadagin avreiddu tveir bátar til flakavirkið á Tvoroyri. Karin Maria, sum roynir við línu hevði 9.200 pund, og trolbáturin Sirius avreiddi góð 10.000 pund.

Leygardagin avreiddi Norðlýsið 3.000 pund og Glyvraberg 6.000 pund. Hesir báðir bátarnir royna við línu. Friggjadagin avreiddu 5 opnir bátar til flakavirkið á Tvoroyri. Teir lógu úr 130 pundum upp í 600 pund.

Inn fyri veður

Mýlingur var á Havnini mánadagin og landaði 240 kassar, meginparturin toskur. Teir royndu undir Føroyum, men góvust vegna veður. Mýlingur skuldi fara nýggjan túr í gjárkvöldið, annaðhvørt undir Føroyar ella eystureftir.

Hallarklettur er enn í

Noregi til umvælingar, hann verður væntandi liðugur til jólar.

Perla avreiddi 6.150 pund til Bacalao í gjáramorgunin. Aðrir bátar vóru ikki úti mánadagin, men í gjár fóru seks linubátar út.

Gott fiskari

Leygardagin avreiddu 4 deksbátar úr Skopun 8.000 pund hvør og 3 bátar av Sandi høvdu ávikavist 4.000, 3.500 og 2.200 pund. Mánadagin vóru ongir bátar úti, men í gjár viðraði aftur.

Teir royna vestanfyri Sandoyanna og fiskarið hevur verið heilt gott í heyst, frættist. Bátarnir hava javnan ligið um 8.–15.000 pund.

Flakavirkið í Skopun avskipaði 80 tons av flaki við Icecap til USA mánadagin.

Higartil í ár hevur virkið í Skopun tikið móti góðum 2.000 tonsum av ráfiski.

Vilma keypir 20% av skinnunum

— komandi heyst kann virkið í Sandavági garva øll tey føroysku skinnini, men hevur ikki fingið eitt oyra í studningi til hesa útbygging

Skinnavirkið Vilma í Sandavági er nú farið undir at byggja á Giljanesi, niðan-

hesum átti Vilma at fingið 270.000 kr. í studningi, men umsóknin varð ikki

og tilsamans verða keypt 8.—9.000 skinn í ár, sigur Vilhelm Nielsen. Tað mes-



Maskinurnar, sum Vilma hevur, eru týskar og roynast væl. Her sæst munurin á einum skinni, sum hevur verið í »greiðaranum« og einum, sum hevur verið í »mýkj- aranum« og nú skal í »greiðaran«. Tað gongur ein vika frá tí skinnið fer í vaskikarið til tað er klárt at fara á seymistovuna.

fyrí skúlan. Nýggi bygningurin verður 18×40 metrar til støddar í einari hædd. Tó verður bygt soleiðis, at seinni verður møguligt at byggja eina hædd afturat í báðum endum. Byggikostnaðurin liggur um 1,8 mill. kr., men við eru taldar nýggjar maskinur fyri 500.000 kr. Byggingin er figgjað við lánun úr Idnaðargrunninum, Menningar- grunninum og Egnud- viklingsfonden.

Vilhelm Nielsen, stjóri í Vilmu, sigur, at hann hevur ikki fingið eitt einasta oyra í studningi til byggingina. Egnudviklingsfonden plagrar annars at veita 15% av heildarkostnaðinum í studningi í slíkum førum. Sambært

gingin á møti. Lánið, sum Vilma fekk frá Egnudviklingsfonden, er eitt 10 ára lán.

— Teir søgdu, eg var blivin ov gamal til at fáa eitt 20 ára lán, sigur Vilhelm Nielsen.

9.000 skinn

Skinni, sum Vilma brúkar til framleiðsluna, eru tey flestu keypt í Vágoyinni. Virkið hevur eina avtalu við handilsmennin um, at teir taka móti skinnunum frá fólki, sum fletir. Síðani keypir Vilma skinnini frá handils- monnunum. Eitt ósaltað skinn verður keypt fyri 20 kr. og størstan áhuga hava ljósamorreyð og grá. Higartil í heyst hevur Vilma keypt 5.000 skinn



— Hetta er spennandi at fáast við, tí tað er eka rávora, sigur Vilhelm Nielsen. Her mýkir hann eitt skinn. Tað skapar trupulleikar fyri virkið, at tað nýðist at keypa øll skinnini um heystið og hava tey liggjandi á goymslu. Í Íslandi t.d. hava sláturvirkini skinnini á goymslu og keypa garvariini tey haðani so hvørt. Vilhelm Nielsen sigur, at ein partur av teimum skinnunum, sum verða keypt nú í heyst, verða arbeitt í tí nýggja garvarinum, sum skal takast í brúk komandi summer.

ta, virkið hevur keypt á einum heysti, eru 13.000 skinn.

Frá saltskinni til jakka

Í kjallaranum á garvarinum verða skinnini saltað og goymd, og har verða tey eisini vaskað og garvað. Tey verða vaskað fleiri ferðir í heitum vatni (upp til 40 stig) og síðani liggja tey í garvilútinum í tvey samdøgur. So hanga tey eina nátt og turka, verða mýkt, greidd og klípt niður.

Á garvarinum arbeidda 4 mans og á seymistovuni, sum liggur á øðrum stað í bygðini, hava 8 kvinnur arbeiddi. Tær seyma vottir, teppir, koddar, hógvur, jakkar o.a.

Framleiðslan verður bert seld í Føroyum, m.a. tí virkið ikki hevur kunnað framleitt nóg mikið til eisini at flyta út. Men virkið hevur fingið fyrispurningar uttanefir. Solan er sjálvandi størst um summarið, tá útlendingar vitja oyggjarnar.

Vilma hevur útsølar í Havn og í Sandavági og selur eisini gjøgnum Heimavirkið.



Seymikunurnar — tilsamans 14 fólk arbeidda á Vilmu, sum byrjaði framleiðsluna av skinnlutum í 1966. Komandi summer verður framleiðslan økt og upplýst verður, at nýggja garvarið kann arbeidda øll skinn, 40.000 í tali, sum koma á marknaðin á hvørjum heysti.

Vilhelm Nielsen upplýsir, at teir salta nógv skinn sjálvir. Hann sigur, at ofta verður klagd um, at skinn eru ov illa saltað, og tað er í vissum førum so. Hinvegin kemur tað ofta fyri, at skinnini eru ov gomul, tá tey verða latin handilsmanninum. Tey eru tá rotin og tá er ov seint at salta tey. Á henda hátt fara nógv skinn fyri skeyti. Eitt annað er, leggur hann afturat, at ullin mangan er leys. Salt- ingin fær skyldina fyri hetta, men orsøkin man helst vera tann, at ov fast verður tikið í seyðin og at hundar leggjast í niðurbundnan seyð. Tá ullin er leys koma plettir í skinnið og missir tað nógv av virðinum orsakað av hesum.